

Са варадинских райорџних карата
ПЕТАР ЂУРЧИЋ

Јелена Бањац

Са варадинских райорџиних карата: Пеџар Ђурџић

Петар Ђурџић

Фраџменти о црџању и сликању

Jelena Banjac

From Varadin's Report Maps: Petar Ćurčić

Petar Ćurčić

Fragments on Drawing and Painting

Велики ѓрубач (2010) уље на платну

Great Trumpeter (2010) oil on canvas

ЈЕЛЕНА БАЊАЦ

Са варадинских рајорјиних караја: Пејар Ђурчић

Циклус слика и цртежа *Са варадинских рајорјиних караја* је Одељењу за савремену уметност – Завичајној галерији Музеја града Новог Сада поклатио новосадски сликар и графичар Петар Ђурчић. Ту вредну целину чине 53 дела – 29 уља на платну и 24 цртежа рађена у комбинованој техници на хартији (пастел, креда, угаљ), настала између 1998. и 2013. године. У Музеју града Новог Сада приређена је изложба под називом *Са варадинских рајорјиних караја: Пејар Ђурчић*, на којој је музејској публици представљен дар реномираног новосадског уметника и изражена захвалност аутору.

Повод за настанак опуса *Са варадинских рајорјиних караја* су, по сведочењу Петра Ђурчића, биле изложбе на којима је представљена колекција картографских извора о архитектонском и војном развоју Петроварадинске тврђаве и бици код Петроварадина (1716) из Историјског архива града Новог Сада. Колорисане и црно-беле мапе из колекције – са легендама које их објашњавају, карактеристичном перспективом и стилизацијом, приказане су на изложбама организованим у сарадњи са Музејом града Новог Сада. Три стотине година старе схематизоване ликовне представе Тврђаве и битке веома су важни извори информација о распореду и положају војних јединица и артиљерије, позицијама војних логора, околних места и објеката, изгледу терена и току битке. Карте значајне за визуализацију тешке и одсудне борбе између Хабзбуршког и Отоманског царства на простору Петроварадина оставиле су снажан утисак на уметника и инспирисале га на сликање серије уља на платну, којима је претходио велики број цртежа и скица.

Познаваоцима стваралачког опуса Петра Ђурчића познато је да су га теме везане за битке и људско страдање подно Петроварадинске тврђаве покретале на уметничко деловање и знатно пре поменутих изложби архивских мапа. Ђурчић је своју фасцинацију догађајима и личностима из бурне историје Петроварадина пренео на бројне цртеже и платна, која се чувају у многим приватним и музејским колекцијама. На њима је самосвојним уметничким изразом материјализовао сопствене визије минулих историјских догађаја и личности. Историјска фактографија му је само послужила као повод за то да на хартију и платно пренесе своја размишљања и утиске о прошлим временима односно наслика *сїварносїй їрошлїх дана* онако како је осећа. На композицијама је приказао свој доживљај познатих и могућих догађаја некадашње стварности, чији актер није могао бити, али их је могао *осеїиїи* и дубоко проживети контемплирајући о бици у којој су многи дали своје животе зарад интереса моћних држава. Потребу и намеру да слика сцене из битке код Петроварадина Ђурчић је својевремено објаснио на следећи начин: *То је їросїо, као у свакој вр-сїи изражавања, начин да се осеїи једна сїварносїй. Сїварносїй једної авїусїовскої дана їодине 1716. Сїварносїй људских душа суочених са соїсївеном смрћу, а не реконсїрукија бїїке. Сїварносїй давно їрошла, баш као и ова наша која уїраво їролази.*

На делима из циклуса *Са варадинских райорїйних карайїа* Петар Ђурчић је ликовно интерпретирао мапу подручја на којем се битка одиграла. Насликао је серију стилизованих приказа Горњег и Доњег града Тврђаве, Брукшанца на бачкој обали реке и дунавских рукаваца. У такав „мизансцен“ поставио је војсковође и војнике, именоване и неименоване ученике битке. Карактеристичним компоновањем сцене и деформацијом форме, укључивањем фантазмагоричних елемената – фантастичних бића, анђела и демона, злослутних птица, животиња, делова људског тела, униформи, оружја, сабљи и хералдичких симбола Ђурчићева дела постала су упечатљиве ликовне алегорије пролазности и узалудности људског страдања у борби. Колористички богата платна садрже мноштво симболичких мотива, знамења, инсигнија, грбова и алегоријских анималних појава. На њима су често присутни мотиви: *звезде* – стилизовани, декоративни елементи који на картама означавају стране света, и *сїрелице* – симболи који указују на смер Дунава.

Наратив за своје слике Ђурчић је пронашао у старим картама битке код Петроварадина, али су, као што је речено, оне биле само повод, *сваковрсна сећања, виђења и їривиди, оно шїо їосмаїра, їледа и замишља... наїони сликара да их їосївари.* Своје схватање уметничког поступка својевремено

Te Deum 8. авіусіа 1716. (1998 – 2012) уље на платну

Te Deum on 8th August 1716 (1998–2012) oil on canvas

је објаснио на следећи начин: *Оно што црпач има у себи пре почетка црпања тешико се може назвати идејом. Идеја сада у филозофске категорије и њене везе са уметносћима сасвим су проблематичне. Оно што црпач има у себи пре почетка црпања, боље је назвати намером. Намера се посивује одређеним посивуком.*

На композицијама из опуса *Са варадинских рајонских карата* Петар Ђурчић је приказао многобројне сцене из битке, догађаје који су јој претходили и уследили, попут заустављених инсера – фрејмова из личних прича, размишљања, стрепњи, очекивања и судбина актера, који уводе посматрача у *сиварносћ* једног августовског дана 1716. године.

Платно *Те Деум 8. август 1716.* уметник је сликао од 1998. до 2012. године. Тог дана је победничка хабзбуршка војска присуствовала служби на којој је упућена захвалност Богу на великој победи. Аутор је догађај представио као поприште битке. Тло је прекривено мртвим војницима, одсеченим рукама и погинулим сабљама. У средишту сцене метафизичког карактера је коњ без јачаха, над којим лете грабљивице, а на тлу седи загонетно биће са клепсидром у рукама. Сцену наткриљује плави анђео, који указује на плаву шаку и путир у њој – симбол божанског присуства. На енигматичној композицији *15. август 1716* (1999–2011) представљен је коњаник који у енергичном налету одсеца главе бистама на високим стубовима. Петар Ђурчић је на платну *Варадински џурбач* (2009) приказао бркатог војника, огрнутог доламом, који дува у трубу и позива у напад, а на слици *Команданти сираже* (2009) искусног ратника који се победнички смеје, док су крај њега – на карти раширеној по столу, представљене симболичне фигуре црног пса и вране. Распојасан, средовечни мушкарац са платна *Оберкајетан Сава Николић* (2009) седи на тлу – затворених очију, окружен костурима, крилатим бићима и згрченим псима. Замишљен војни старешина са слике *Хаднађ Синесије Живковић* (2009) пуши дуван из дугачке луле и стоји ослоњен на сабљу, суочен са непријатељем на другој обали реке, који је представљен у виду крилате четвороножне црне звери. Коњаници са слике *Два оберкајетана* (2009) приказани су док осматрају терен пред битку, који ће убрзо постати стратиште. На платну *Кајетан Јанош Шоман* (2009) насликан је одлучан стратег, који стоји, држећи лист хартије у руци, а у позадини композиције је стилизовано приказана Петроварадинска тврђава. На слици *Варадински Св. Ђорђе* (2009) хришћански светитељ јаше на коњу дуж шанца на Тврђави, високо подигавши мач; предвођен је крилатим бићем које му својом мандорлом осветљава пут.

15. *август* 1716. (1999 – 2011) уље на платну / 15th *August* 1716 (1999–2011) oil on canvas

Савојски у напад (2006) уље на платну

Prince of Savoy in Attack (2006) oil on canvas

Варадински ѿрубач (2009) уље на платну

Petrovaradin Trumpeter (2009) oil on canvas

Остала дела из опуса *Са варадинских райорџиних караша* су, такође, Ђурчићеве ликовне визије историјских личности, учесника битке и имагинарних ликова. На платну *Два Текелије* (2009) допојасно су представљена двојица мушкараца. Један се ослања на штап, а други у руци држи исписан лист хартије; између њих је грб, на црвеној драперији. Риђокосог младог ратника, на слици *Тодџија* (2009–2011) аутор је приказао на обали Дунава у јеку битке – оличене црним силуетама коњаника са исуканим сабљама. Гротескна композиција застрашујуће атмосфере – *Лајџнанић Никола Чаркаџија са музиком* (2010), приказ је војног старешине, који седи на обали опијен победом и вином, док му свирају трубачи без ногу и гајдаш мртвачки сивог инкарната.

Ђурчић је, такође, сликао и цртао војне станове уочи битке. На слици *Варадински ениџеријер* (2011) приказао је црну птицу која корача по столу у углу празне собе, док се по зидовима и таваници простире карта Петроварадина и околине. На другој слици војног стана – *Варадински ениџеријер II* (2011), винска боца и чаша стоје на столу у мрачној просторији, док се по зидовима и таваници пружа стилизована мапа Петроварадинске тврђаве и Дунава – попут ликовног приказа мисли војног стратега који испија вино уочи битке.

Тема неколико композиција из циклуса *Са варадинских райорџиних караша* јесте погибна војних старешина и војника у бици код Петроварадина. На композицији *Ујокојени Синесије Живковић* (2012) обезглављени коњаник са сабљом у руци и крвавоцрвеном изломљеном сенком одлази на онај свет кроз небески отвор, док његову главу, на мандилиону, узноси анђео. Коњ са шињелом уместо јахача доминира на платну *Реквијем за кайејшана Емануила Раишљака* (2012), док је глава капетана насликана како плута на површини Дунава. Глава још једног учесника битке је насликана у мандилиону на загонетној композицији *Реквијем за Ференца Рајхла* (2012). Слика погинулог војника подно зида Петроварадинске тврђаве на платну *Граничар* (2013) ликовна је парадигма страдања свих који су животе дали чувајући границе. Од осталих дела овог опуса издваја се уље на платну *Тарок за Јована Текелију* (2013). Уметник је насликао карту која није географска, а ни стратешка, већ ликовна интерпретација тарота – карата за играње и погађање судбине, са симболичним знамењем у угловима. Аустријског стратега, принца Еугена Савојског уметник је насликао у тоновима светлоплавозелене, у победничкој пози, под бедемом Горње тврђаве – на платну великог формата *Савојски у шанцу* (2012). Ђурчићев приказ фигуре принца подсећа на вечито присутну сенку или утвару чувеног војсковође на месту извојеване велике победе.

Командант сѣраже (2009) уље на платну

Commander of the Guard (2009) oil on canvas

Оберкапитеин Сава Николић (2009) уље на платну

Senior Captain Sava Nikolić (2009) oil on canvas

Слике и цртежи из опуса *Са варадинских райорѣних карайѣа* зраче истином о људској пролазности и вишевековном трајању Петроварадинске тврђаве. Под њеним зидинама су се небројени појединци преселили на небо, гинувши у борбама на страни једних или других сила ради превласти у овом делу Европе. Заинтересован за историју Новог Сада, Петар Ђурчић је деценијама истраживао прошлост града и околине. Својевремено је био запослен у културној редакцији Радио Новог Сада, те је као дугогодишњи аутор и водитељ радио-емисије *Са сѣарих разѣледница* обрадио многе теме из богате прошлости Новог Сада и Петроварадина. Свакодневно боравећи у свом атељеу на Петроварадинској тврђави, он се налазио у епицентру историје овог подручја, окружен сенима личности које су ту боравиле, страдале или победиле. Контемплирајући о догађају који се збио једног августовског дана 1716. године, *окружен виђењима и ѣривидима, оним шѣио ѣосмаѣтра и замишља – фанѣиомима који ѣа наѣоне да их ѣосѣвари*, Петар Ђурчић је своје утиске забележио на бројним сликама и цртежима *сѣречавајући ѣривид да ѣобеѣне у мрак*.

Хаднађ Синесије Живковић
(2009) уље на платну

Lieutenant Sinesije Živković
(2009) oil on canvas

Биографија Петра Ђурчића

Свој уметнички рад Петар Ђурчић (Нови Сад, 1938) започео је 60-их година прошлог века припремајући се за упис на Академију уметности у Београду, када је посећивао атеље уметника, пратио њихово стваралаштво и цртао. Иако се 1956. године није уписао на Академију, Ђурчић није одустао од своје намере. На Ликовном одсеку Више педагошке школе у Новом Саду годину дана је похађао часове сликарства, вечерњег акта, акварела и скулптуре – код професора Јована Солдатовића и Богомила Карлавариса, а потом је дипломирао књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду 1963. године и уписао се на Одсек историје уметности на Филозофском факултету у Београду. Наставио је и самостално усавршавање у цртању, сликарству и графици, изградивши самосвојан и препознатљив стил.

Своја дела први пут је изложио на VII октобарском салону у Београду, одржаном 1966. године. Подршку и помоћ да своје цртеже покаже на салону је добио од београдске сликарке Милице Стефановић коју је тих година упознао. Она је препознала аутентичност Ђурчићевог уметничког израза и подстакла га на даље развијање. Уметник је следеће године примљен у чланство УЛУС-а и УЛУВ-а, а прву самосталну изложбу својих цртежа у Новом Саду приредио је у Галерији „Трибине младих“ 1969. године.

Петар Ђурчић био је запослен у Редакцији културног програма Радио Новог Сада, као аутор и водитељ култне радио-емисије *Са старих разгледница* – са причама из прошлости Војводине, које је пратила музика из тих времена. Он је, такође, писао за културну рубрику листа *Дневник* и аутор је неколико радио-емисија и филмских, позоришних, ликовних критика и приказа. Приредио је више од тридесет самосталних изложби и учествовао на многобројним колективним изложбама и ликовним колонијама у земљи и иностранству. Често је студијски путовао по Европи. Добитник је многих признања. Живи и ради у Новом Саду. На Петроварадинској тврђави има атеље у којем је настао највећи број његових дела.

Труба у њоноћ (2009) уље на платну

Trumpet at Midnight (2009) oil on canvas

Награде

1971. *Награда I Новосадској салона*, Нови Сад
1978. *Награда Умјеничке колоније „Бечеј“*
1980. Откупна награда на II зајредачкој изложби јујословенске графике, Загреб
1981. Премија за цртеж на 8. зајредачкој изложби јујословенској цртежа, Загреб
1982. Откупна награда на изложби Јујословенска манифестација графичке културе, Суботица
1982. Награда на 31. пролећној изложби УЛУВ-а, Сомбор
1989. Награда Издавачке куће „Форум“ за сликарство, Нови Сад
1990. Откупна награда Градског музеја Сисак на 16. зајредачкој изложби јујословенске графике, Загреб
1993. Премија за цртеж на I бијеналу јујословенској цртежа и ситне пласишке, Београд
1995. Награда за цртеж на Октобарском салону, Нови Сад
1995. Награда Подунавске ликовне колоније, Сремски Карловци
1997. *Златна сабља* – награда града Сенте, Сента
2000. Награда за сликарство на Октобарском салону, Нови Сад
2003. *Искре културе* – награда Завода за културу Војводине, Нови Сад

Самосталне изложбе

1969. Нови Сад, Галерија „Трибина младих“
1971. Нови Сад, Галерија УЛУВ
1975. Скопље, Изложбени салон „Први на центру“
Београд, Галерија Дома омладине
1978. Љубљана, Градска галерија
Нови Сад, Музеј града Новог Сада
Нови Сад, Културни центар омладине „Соња Маринковић“

1982. Нови Сад, Галерија „Трибина младих“
1983. Нови Сад, Галерија УЛУВ
1985. Београд, Галерија Дома омладине
1986. Нови Загреб, Галерија „Спектар“
Нови Београд, Центар за културу
Нови Сад, Галерија Културног центра Новог Сада
Београд, Клуб „Бојан Ступица“
1987. Ново Сарајево, Галерија „Роман Петровић“
Сплит, „Умјетнички салон“
1988. Нови Сад, Галерија савремене ликовне уметности
1989. Суботица, Галерија „Ликовни сусрет“
1990. Фрајберг, сала Градске куће
Нојхаузен, Градска галерија
1991. Нирнберг, Галерија „Вино и графика“
Нови Сад, Галерија Културног центра Новог Сада
1995. Београд, Галерија УЛУС
1997. Сремски Карловци, Галерија Културног центра „Карловачка уметничка радионица“
Зрењанин, Савремена галерија
1998. Београд, Салон Музеја савремене уметности
2002. Нови Сад, Галерија Огранка САНУ
2003. Нови Сад, Галерија „Бел арт“
2004. Нови Сад, Галерија „Мост“, Завод за културу Војводине
2008. Нови Сад, Галерија Огранка САНУ
Нови Сад, Музеј Војводине
2011. Нови Сад, Галерија ликовне уметности поклон збирка Рајка Мамузића
2013. Нови Сад, Галерија Матице српске
Нови Сад, Галерија „Мост“, Завод за културу Војводине

Уснули Лајтнант Радич (2009)
уље на платну

Lieutenant Radič Asleep (2009)
oil on canvas

Два оберкајейшана (2009) уље на платну

Two Senior Captains (2009) oil on canvas

Капетан Јанош Шоман (2009) уље на платну

Captain Janoš Šoman (2009) oil on canvas

Два Текелије (2009) уље на платну

Two Tekelijas (2009) oil on canvas

Колективне изложбе у иностранству

1973. Братислава (Словачка), Словачка народна галерија, *Савремена ликовна уметност Војводине*
1975. Мишколц (Мађарска), Галерија „Мишколц“, *Југословенска графика*
1977. Влоцлавек (Пољска), *Ликовна уметност Новог Сада*
1978. Розенхајм (Немачка), Градска галерија, *Уметници Војводине*
1985. Норич (Велика Британија), Музеј дворца, *Form and Line*
1986. Анкара (Турска), *I интернационални уметнички бијенале Азија – Европа*
1990. Вашингтон (САД), *Југословенска графика*
2002. Мишколц (Мађарска), Галерија „Мишколц“, *21. национална и интернационална бијенална изложба графичке уметности*

Библиографија

- Bužančić, Vlado, *Petar Ćurčić, Emir Dragulj, Fadil Vejzović, Petar Waldegg*, katalog izložbe, Centar za kulturu, Zagreb, Galerija „Spektar“, Novi Zagreb 1986.
- Дуранци, Бела, „Начин да се осети једна стварност“, *Анали Огранка САНУ у Новом Саду*, бр. 4, Нови Сад 2008, 59–62.
- Ignjatović, Mile, *Petar Ćurčić: grafike: katalog izložbe*, Muzej Vojvodine, Novi Sad 2008.
- Игњатовић, Миле, „Графика као ликовна фиксација феномена живљења“, *Раг Музеја Војводине*, бр. 51, Нови Сад 2009, 371–373.
- Јованов, Ана, *Петар Ђурчић: цртежи*, каталог изложбе, Галерија ликовне уметности поклон збирка Рајка Мамузића, Нови Сад 2011.
- Jovanov, Ana, „Skrivena stvarnost i lična istorija: prikaz izložbe Petra Ćurčića u Galeriji likovne umetnosti poklon zbirci Rajka Mamuzića u Novom Sadu“, *Nova misao: časopis za savremenu kulturu Vojvodine*, br. 13, Novi Sad 2011, 77.

- Jovanov, Ana, „Skrivena stvarnost i lična istorija: crteži Petra Ćurčića“, *Polja: list za kulturu i umetnost*, god. 56, br. 471, Novi Sad 2011, 233–236.
- Jovanov, Ana, „Razgovor sa umetnikom: Petar Ćurčić“, *Polja: list za kulturu i umetnost*, god. 56, br. 471, Novi Sad 2011, 237–240.
- Палковљевић, Тијана (ур.), *Поклон-збирка Пејтра Ђурчића*, каталог изложбе, Галерија Матице српске, Нови Сад 2013.
- Petar Ćurčić: crteži*, katalog izložbe, Galerija Doma omladine, Beograd 1985.
- Petar Ćurčić: slike*, katalog izložbe, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad 1988.
- Пејтар Ђурчић: слике и графике*, каталог изложбе, Цесла, Нови Сад 1996.
- Пејтар Ђурчић*, каталог изложбе, Српска академија наука и уметности – Огранак, Нови Сад 2001.
- Petar Ćurčić: crteži*, katalog izložbe, Galerija „Bel art“, Novi Sad, 2004.
- Пејтар Ђурчић: слике*, каталог изложбе, Српска академија наука и уметности – Огранак, Нови Сад, 2008.
- Sanader, Slobodan, Ivanović, Ljiljana, *Kiš Julijana: skulpture. Petar Ćurčić: crteži*, katalog izložbe, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad 1969.
- Сликарска колонија Нафџајас '97, Бечићи*, каталог изложбе, НИС–Нафтагас, Нови Сад 1997.
- Stepanov, Sava, *Potreba za slikom*, katalog izložbe, Savremena galerija Centra za kulturu „Olga Petrov“, Pančevo 1988.
- Tolnai, Oto, *Petar Ćurčić: grafike*, katalog izložbe, Galerija Doma omladine, Beograd 1977.
- Tolnai, Oto, „Ćurčićevo slikarstvo“, *Polja: list za kulturu i umetnost*, god. 35, br. 361, Нови Сад 1989, 112.
- Ђурчић, Петар, „Тринаест фрагмената о практикуму цртања (једно субјективно мишљење)“, *Ђурчић: цртежи*, каталог изложбе, Ликовни салон Трибине младих, Нови Сад 1982.

Варадински Св. Ђорђе (2009) уље на платну

St. George of Petrovaradin (2009) oil on canvas

ПЕТАР БУРЧИЋ

Фраїменїи о црїању и сликању¹

Фрагмент 1

Започећу од текста написаног за једну изложбу цртежа у мају 1982. године. Ту је и ова реченица: *Црїач бира њоље соїсївеної деїсїва*. Онда је то тако изгледало. Сада бих морао да мењам, јер нисам више сигуран да је баш тако. Шта бива ако он није баш тај који бира, него је биран од поља дејства које још није у његовом поседу?

Да бисмо наставили овај ток мисли, најпре треба упозорити на два приступа стварању артефаката која су овде занимљива. У првом се ради о прабићу слике. Питагорејци су тврдили да је музика ентитет космичког реда. У наше време Игор Стравински пише о бићу музике као независној од човека космичкој констелацији.

У наше време, такође, у казивањима италијанских сликара метафизичара, наћи ћемо многе сличне идеје кад је реч о слици. Ђорђо де Кирико сањари и дозива у своје слике пејсаже терцијера. Слика припада свету оностраног баш као и музика. У нас се појавила књига *Парїиїиура (Радо-вић, Лазаревић, Ђурић)* у којој се каже да музика може да постоји и ако је нико не ужива. Музика је *opus absolutum*.

¹ Претходно публиковано у: Палковљевић, Тијана (ур.), *Поклон-збирка Пеїра Бурчића*, Галерија Матице српске, 62–66.

Фрагмент 2

Ево и другог приступа, када је реч само о слици. Покушаћемо да предочимо одговор на једно сложено питање. Наиме, шта је то сликар у сликару?

Опет бисмо да дотакнемо прабиће, прапочетке. Сликара, као биће од творца обдарен талентом и посебним способностима, који има своје место у културном животу друштва.

Међутим, шта је оно у констелацији таквог човека, што му ствара тензију, унутрашњи притисак који га наводи на авантуру сликања. Реч је овде, наравно, о правим ствараоцима.

Тај темељ људског бића обележеног креативним потенцијалима, покушаћемо да прикажемо једном сасвим имагинарном пројекцијом. Замислимо у тој имагинарној пројекцији један

Два ритмајстѐра (2009) уље на платну / *Two Rittmeisters* (2009) oil on canvas

простор, заправо једну шупљину у којој се сакупљају сви импулси света који га окружује. Сваковрсна сећања, виђења и привиди, оно што посматра, гледа и замишља. И све су то фантоми који у ројевима, у неизрецивом хаосу колају по тој претпостављеној имагинарној шупљини. Неки од тих фантома представљају слабе, површне утиске, неки су кошмарно јаки, неизбрисиви у недоглед. Једни ишчежавају брзо, других се не може ослободити. Они нагоне сликара да их поствари. Међутим, они су без чулног одређења. И, као што је мистичко сазнање у основи безоблично (види енциклопедију Мери Мадлен Деви, *Мистицика*, Напријед, Загреб 1990), тако је и порив да се нешто нацрта или наслика, без икаквог обележја опицљивог чулима. Можда само неки привид, нека муњевита халуцинација.

Тојџија (2009 – 2011) уље на платну / *Cannoneer* (2009–2011) oil on canvas

Фрагмент 3

Шта би ту био сликар, осим што смо га условно у имагинарној претпоставци, дефинисали као тамну шупљину. Рекли бисмо да је сликар само једна изоштрена концентрисана пажња, енергија усмерена на могућности хватања привида – фантома, оне неодређености која слуги слику. Његов лов, његово хватање у замке чула – слика, звук, реч – и тако је сликање или компоновање нека врста ловачког дневника. Код изузетних даровитости, код оних које је творац обдарио генијалношћу, то може да буде врло брз и лак процес.

Код других констелација и структура даровитости тај процес је често веома тежак и мучан. И тако фиксирање привида у свет чулног, може да се изроди у терор форме, форме као апсолутне условљености у ономе што зовемо уметност. Сведоци смо разних мучних лутања и напора чак и код великих остварења.

*ОберштерНикола Сејединац у
шанцу (2010) уље на платну*

*Senior Captain Nikola Segedinac
in the Moat (2010) oil on canvas*

Фрагмент 4

Вратимо се цртању и сликању. Како сазнати, како осетити да је фантом – привид, најзад неопозиво ушао у свет видљивог?

То се дешава кад цртач осети да је оно што ради постало на одређени начин живо, да је рад на папиру или платну добио свој енергетски набој. Да је оно што је у природи и специфичним способностима руке и ока коначно уграђено у креативну игру. И коначно, да се завршило оно мучно чупање порива са постеље несвесног.

Да ли је ту умесно говорити о стилу, о правцу, о томе шта је „уметник хтео да каже“? Ако је она изашла из сликара – шупљине, у самој сржи цртања и сликања, онда је сасвим близу истине да је сликар само медијум. Чини се да је сасвим проблематично питање шта би он био као некакав „его“, као „ја“.

Судац Јован Авакумовић у шанцу
(2011) уље на платну

Judge Jovan Avakumović in the Moat
(2011) oil on canvas

Фрагмент 5

Оно што један артефакт говори, или представља, или значи, то најчешће изгледа као говор пијане свештенице у Делфима.

Права садржина слике или музике? Најчешће је то муцање кроз земна испарења из уста омамљене делфијске пророчице. То се често провиди из великог броја писања и домишљања о уметности.

О чему то заправо пишу они хегелијански добошари будућности и смрти уметности? Крајњи учинак тог добошарења је такав да је такозвана филозофија уметности постала удобно шлаг-фовање у месту, такмичење у вербалним доскочицама, филозофија уметности? Неко је написао – ту или нема филозофије, или нема уметности.

Фрагмент 6

Биће за ово излагање од значаја да се скрене пажња на онај познати парадокс Зенона, филозофа елејске школе, учитеља Парменидовог, о трци Ахила и корњаче.

Зенон је тврдио и доказивао да је корњача бржа од Ахила. Не улазећи у Зенонове доказе, као ни у мишљење Бертранда Расела који га је са лакоћом znalца логике и математике побијао, ми смо у потпуности и до краја на страни Зеноновог виђења света метафизике. Уз то, он сугерише једно осећање временом веома блиско духу ових излагања.

Ахилова трка има свој почетак и крај. Циљ је дефинитиван крај. Корњачину трку – ход осећамо као предочавање кружне природе времена. Улога Ахила, овде, блиска је становиштима тумача религија који тврде да монотеистичке религије имају праволинијско време. Почетак и крај. Хришћанство учи о крају времена када се одиграва последњи суд.

На Радио Београду (3 програм) чуо се у марту 1994. године и овај текст Михаила Епштајна, о уметности – авангарда је најближа знацима монотеизма – проћи кроз овај свет, истрошити му облике, изаћи по сваку цену ван граница чулног света. И тада величанствени сусрет реалног, чулног и апокалипсе, последњег суда. Јер, авангарда, то је стање ишчекивања краја. Она је естетика краја.

Источњачко осећање света (Индија, Далеки исток) види време као нешто кружно, што улази и враћа се.

Мрїви їнерал (2011) уље на платну

Dead General (2011) oil on canvas

Још у Књизи пророковој, у Старом завету, насталој три века пре Христа, понавља се неколико пасуса да нема ничег новог под сунцем што је било, биће опет, што је прошло вратиће се.

Шест векова пре Христа Платон говори да је време покретна слика вечности. Следи да се види одакле блискост ове приче са нашом темом.

Фрагмент 7

Више него у претходним фрагментима треба нешто рећи о уметности, управо о претходним знацима о времену. Јер оно што слушамо у музици или гледамо у слици, то је оно што су људска бића из ближе, даље, па и најдаље, једва сагледиве прошлости, оставила у разним артефактима. То чини бит њиховог духовног постојања. То је енергија која непрестано зрачи.

Помињемо реч духовно иако је данас, у времену које је у свему на силазној линији, у ентропији, у технолошкој хистерији, ризично говорити о духовности, нарочито у модерној и постмодерној уметности, а да човек не заличи на провинцијског попу.

Ево још неколико знака о уметности, прибојавам се њених данас могућих интерпретација у којима често осећам присуство ујасављујућег празног реквизиторијума.

Та реч постаје све разређенија фонема која се утапа у буку и галаму анализа и вербалних доскочица. Једна прихватљива реченица за дефиницију уметности чула се на радију: *Одраз, као у чистиој ослици, неукљученом њавијеном времена...*

И најзад још и ово: Уметност је спречавање привида да не побегне у мрак.

Фрагмент 8

Читам у *Полицији* од 30. 8. 2008. сасвим случајно ову реченицу: *Немојте ми њоворијни зајлети, не занима ме! Ја ијрам само ејизоду!*

У том великом заплету званом модерна уметност, у том поствареном, прагматичном лавиринту, ја сам само ловац који лови сопствене фантоме. Они некад постану слике и цртежи.

Петар Ђурчић, сликар

5. 4. 2013.

Варадински ентеријер
(2011) уље на платну

Petrovaradin's Interior
(2011) oil on canvas

Варадински ентеријер II
(2011) уље на платну

Petrovaradin's Interior II
(2011) oil on canvas

Варадински Св. Ђорђе II (2011) уље на платну

St. George of Petrovaradin II (2011) oil on canvas

JELENA BANJAC

From Varadin's Report Maps: Petar Ćurčić

The cycle of paintings and drawings *From Varadin's Report Maps* was donated to the Department of Contemporary Art – Heritage Gallery of City Museum of Novi Sad by a painter and graphic artist from Novi Sad Petar Ćurčić. This valuable collection is comprised of 53 art works – 29 works of oil on canvas and 24 drawings made in combined technique on paper (pastel, chalk and coal), all made between 1998 and 2013. The Museum of Novi Sad has prepared an exhibition called *From Varadin's Report Maps: Petar Ćurčić*, to present to museum audience the gift of this renowned artist from Novi Sad and to express gratitude to the author.

According to Petar Ćurčić the opus *From Varadin's Report Maps* was created as a result of exhibitions which presented a collection of maps about architectural and military development of Petrovaradin's Fortress and the battle in Petrovaradin (1716) from Archive of Historical Records in Novi Sad. Colour and black and white maps from the collection, with legend providing explanations, specific perspective and style were shown at the exhibitions organised in cooperation with City Museum of Novi Sad. Three-hundred-year-old schematized visual representations of the Fortress and the battle are valuable source of information about the position of military units and artillery, the positions of military camps, the surrounding places and objects, terrain form and the battle course. Maps, significant for the visualisation of the difficult and historic battle between the Hapsburg and Ottoman Empire in Petrovaradin, made a deep impression on the artist and inspired him to paint a series of oil on canvases, after having created numerous drawings and sketches.

Those cognizant of creative opus by Petar Ćurčić, know that the topics of battles and human loss at Petrovaradin's Fortress had inspired him to create art works long before the aforementioned exhibitions of archival maps. Ćurčić transferred his fascination with the events and figures from turbulent history of Petrovaradin onto numerous drawings and canvases, kept in many private and museum collections. In them, by using his unique artistic expression, he materialized his own visions of foregone historic events and personalities. Historical attestation was inspiration to transfer his thoughts and impressions of the past onto paper and canvas, i.e. to paint the *reality of past times* in the way he feels it. Compositions show his impression of the famous and possible events from the past, in which he could not participate, but could *feel* them and fully live through them by contemplating about the battle in which many lost their lives for powerful states' benefit. The need and intention to paint the scenes from the battle in Petrovaradin Ćurčić once explained in this way: 'It is simple, like in every form of expression, the way to feel some reality. The reality of one day in August 1716. The reality of human souls facing their own death, and not the reconstruction of the battle. The reality long gone, just like the one we live in that is passing.'

In the works from the cycle *From Varadin's Report Maps* Petar Ćurčić visually interpreted the map of the area where the battle took place. He made a series of stylized imagery of Upper and Lower fortress, the moat on Bačka side of the Danube as well as the river branches. In that kind of 'stage setting' he placed officers and soldiers, named and not named battle participants. Due to characteristic scene creation and deformation of the form, including elements of fantasy – imaginary beings, angels and demons, ominous birds, animals, parts of human body, uniforms, swords and heraldic symbols, Ćurčić's works have become memorable visual allegories of passing and futility of loss of human lives in battles. Canvases rich in colour have numerous symbolic motifs, portents, insignia, crests and allegorical animals. There are frequently present motifs: *stars* – stylized, decorative elements which mark cardinal directions on maps and *arrows* – symbols which indicate the flow direction of the Danube.

Ćurčić found narrative for his paintings in the old maps of the battle in Petrovaradin, but as it was previously mentioned it was just an inspiration, 'various recollections, perceptions and illusions, what observes, watches and imagines... drives a painter to creation.' His concept of creative deed he once explained in this way: 'What a person who draws have inside himself prior to drawing can hardly be called an idea. Idea is a philosophical category and its connection to arts are entirely problematic. What an artist has inside himself should better be called an intention. The intention is created in a certain method.'

Уйокојени Синесије Живковић (2012) уље на платну

Deceased Sinesije Živković (2012) oil on canvas

In the compositions from the opus *From Varadin's Report Maps* Petar Ćurčić showed many battle scenes, events which happened before and after, like paused sections – frames from personal stories, contemplations, fears, expectations and fates of the actors, who lead observers into the *reality* of an August day in 1716.

The painting *Te Deum on 8th August 1716* was being painted by the artist from 1998 – 2012. On that day the triumphant Hapsburg army was present at the ceremony which was dedicated to expressing thankfulness to God for their great victory. The author presented that event as the battlefield. The ground was covered with dead soldiers, amputated arms and lying swords. In the centre of this metaphorical scene is a horse without a rider, above him vultures fly, and on the ground a mysterious being sits with a klepsydra in its hands. Above the scene is a blue angel pointing to a blue hand and a chalice in it – symbol of divine presence. In the enigmatic composition of *15th August 1716* (1999–2011) a horse rider who energetically rushes and decapitates busts on tall pillars. On the painting *Petrovaradin Trumpeter* (2009) Petar Ćurčić portrayed a soldier with moustache, wearing a caftan, blowing into the trumpet and inviting into attack, whereas the painting *Commander of the Guard* (2009) shows an experienced warrior who smiles victoriously while beside him – on the map spread on a table, there are symbolic figures of a black dog and a crow. Dishevelled, middle-aged man on the painting *Senior Captain Sava Nikolić* (2009) sits on the ground – with his eyes closed, surrounded by skeletons, creatures with wings and cramped dogs. Contemplating army officer on the *Lieutenant Sinesije Živković* (2009) smokes tobacco in a long pipe and stands leaning on his sword, facing the enemy on the other side of the river, which is presented as a four-legged black beast with wings. Army riders on *Two Senior Captains* (2009) observe the soon-to-be battlefield. The painting *Captain Janoš Šoman* (2009) shows a decisive strategist who stands holding a piece of paper. In the background of this composition is the stylized Petrovaradin's Fortress. On the painting *St. George of Petrovaradin* (2009) a Christian saint rides on a horse along the moat on the Fortress, holding his sword high and led by a winged creature which lights the way by its mandorla.

Other works from the opus *From Varadin's Report Maps* are also Ćurčić's visual visions of historical figures, participants in the battle and imaginary characters. On the painting *Two Tekelijas* (2009) two men from their waist up are shown. One is leaning on a cane and the other holds a piece of paper on which something is written; between them is a crest on church drape. The author shows a young red-haired warrior, on the painting *Cannoneer* (2009–2011), on the shore of the Danube in the middle of

*Реквијем за кайејана Емануила
Раиљака* (2012) уље на платну

*Requiem for Captain Emanuil
Rašljak* (2012) oil on canvas

Реквијем за Ференца Рајхла
(2012) уље на платну

Requiem for Ferenc Rajhl (2012)
oil on canvas

Савојски у шанцу (2012) уље на платну

Prince of Savoy in the Moat (2012) oil on canvas

the battle, which is presented by black silhouettes of horse riders with their swords drawn. Grotesque composition of frightening atmosphere – *Lieutenant Nikola Čarkadžija with Musicians* (2010), shows an army commander sitting on the shore, intoxicated with the victory and wine, while the ones who play for him are trumpeters without legs and a bagpiper, incarnation grey like death.

Ćurčić also painted and drew army apartments just before the battle. The painting *Petrovaradin's Interior* (2011) shows a black bird walking on table in the corner of an empty room, while the walls and ceiling are covered with a map of Petrovaradin and its surroundings. The other painting of an army apartment – *Petrovaradin's Interior II* (2011), shows a wine bottle and a glass on table in a dark room, and the walls and ceiling are covered with a stylized map of Petrovaradin's Fortress and the Danube – like a visual projection of the thoughts of an army strategist who drinks wine before the battle.

The theme on several compositions from the cycle *From Varadin's Report Maps* is death of army commanders and soldiers in the battle in Petrovaradin. Composition *Deceased Sinesije Živković* (2012) shows a beheaded horse rider with a sword in his hand and a blood-coloured *fragmented* shadow which is going to the other world through heavenly gate, and his head on mandilion is carried in by an angel. Horse with a greatcoat instead of a rider dominates the painting *Requiem for Captain Emanuil Rašljak* (2012), while the captain's head is floating on the Danube. The head of another participant of the battle is painted in mandilion – on an enigmatic composition *Requiem for Ferenc Rajhl* (2012). The image of a killed soldier at the bottom of Petrovaradin's Fortress on the painting *Border Guard* (2013) is a visual paradigm of death of all those who gave their lives to defend the border. What stands out from this opus is an oil on canvas *Tarot for Jovan Tekelija* (2013). The artist painted a map which is neither geographical, nor strategic, but a visual interpretation of tarot – cards for playing and predicting future, with symbols in the corners. Austrian strategist, Prince Eugene of Savoy is painted by the artist in hues of light blue and green, in a victorious position, at the foot of the wall of Upper Fortress – on a large canvas *Prince of Savoy in the Moat* (2012). Ćurčić's figure of the prince reminds of ever-present shadow or phantom of the famous army leader on the place of a great victory.

The paintings and drawings from the opus *From Varadin's Report Maps* radiate the truth about human passing and a several century-long continuation of Petrovaradin's Fortress. At the foot of its walls countless individuals went to heaven, died in battles for both sides of forces fighting to dominate this part of Europe. Interested in the history of Novi Sad Petar Ćurčić spent decades researching

history of the city and its surroundings. He was employed in Department for Culture of Radio Novi Sad, and while he was working for many years as an author and radio presenter of the radio show *From old Postcards*, he covered many topics from the rich history of Novi Sad and Petrovaradin. Being every day in his atelier on Petrovaradin's Fortress, he was in the epicentre of this region's history, surrounded by the shades of those who once lived there, died or won. Contemplating about the event that took place on an August day in 1716, surrounded by 'perceptions and illusions, what observes and imagines – phantoms which drive him to creation,' Petar Ćurčić transferred his impressions on many paintings and drawings 'preventing an illusion from disappearing into darkness.'

Biography of Petar Ćurčić

Petar Ćurčić (Novi Sad, 1938) began creating his artwork in the 60s of the previous century, while preparing to enrol in the Academy of Arts in Belgrade, visiting artists' ateliers, following their artwork and drawing. Even though in 1956 he did not enrol in the Academy, Ćurčić did not give up his intention. At the department of Fine Arts of the Vocational College for the Education of Teachers he attended classes of painting, evening act, watercolour and sculpture by professors Jovan Soldatović and Bogomil Karlavarić for a year. Later he graduated from the Faculty of Philosophy in Novi Sad, Department of Literature (1963) and enrolled in the Department of Art History at the Faculty of Philosophy in Belgrade. He also continued independent work on drawing, painting and graphic art, thus creating unique and recognizable style.

For the first time he presented his works at the 7th October Salon in Belgrade, held in 1966. The support and help to present his drawings at the salon was given to him by a painter from Belgrade, Milica Stefanović, whom he met in those years. She recognized the authenticity of Ćurčić's creative expression and encouraged him to develop further. The following year the artist became a member of ULUS (Serbian Association of Fine Arts) and ULUV (Association of Fine Arts in Vojvodina), and his first solo exhibition of drawings in Novi Sad was held in gallery at Tribina Mladih in 1969.

Petar Ćurčić was employed in Department for Culture of Radio Novi Sad, as a radio presenter and author of a prestigious radio show called *From old Postcards* which included stories from the past of Vojvodina, accompanied by music from that time. He was also a writer of a cultural column for *Dnevnik* and an author of several radio shows as well as film, theatre, art reviews. He has held more than thirty solo exhibitions and participated in numerous collective exhibitions and art colonies in the country and abroad. Frequently he went on study tours around Europe. He is a winner of many awards. He lives and works in Novi Sad. At Petrovaradin's Fortress is his atelier, where he has created most of his works.

Граничар (2013) уље на платну

Border Guard (2013) oil on canvas

Тарок за Јована Текелију
(2013) уље на платну

Tarot for Jovan Tekelija
(2013) oil on canvas

Awards:

- 1971 Award at the 1st Novi Sad Salon, Novi Sad
- 1978 Award of Bečej Art Colony
- 1980 Purchase Award at the 2nd Exhibition of Yugoslavian Drawings in Zagreb
- 1981 Prize for drawing at the 8th Exhibition of Yugoslavian Drawings in Zagreb
- 1982 Purchase award at the exhibition of Yugoslavian Event of Graphic Culture, Subotica
- 1982 Award at 31st Spring Exhibition organised by Association of Fine Artists of Vojvodina, Sombor
- 1989 Award for painting by Forum publishing house, Novi Sad
- 1990 Purchase award at City Museum of Sisak at 16th Exhibition of Yugoslavian Graphic Art, Zagreb
- 1993 Prize for drawing at 1st Biennial of Yugoslavian Drawings and Small Plastics, Belgrade
- 1995 Award for drawing at October Salon, Novi Sad
- 1995 Award of Danube Art Colony, Sremski Karlovci
- 1997 Golden Sabre – award of Senta city, Senta
- 2000 Award for painting at October Salon, Novi Sad
- 2003 Iskre kulture – award of Institute for Culture of Vojvodina, Novi Sad

Solo Exhibitions

- 1969 Novi Sad, Gallery at Tribina Mladih
- 1971 Novi Sad, Gallery at Association of Fine Artists of Vojvodina
- 1975 Skopje, Prvi na centru Gallery
Belgrade, Gallery at Dom Omladine
- 1978 Ljubljana, City Gallery
Novi Sad, City Museum of Novi Sad
Novi Sad, Sonja Marinković Youth Cultural Centre
- 1982 Novi Sad, Gallery at Tribina Mladih
- 1983 Novi Sad, Gallery at Association of Fine Artists of Vojvodina

- 1985 Belgrade, Gallery at Dom Omladine
- 1986 Novi Zagreb, Spektar Gallery
 Novi Beograd, Cultural Centre
 Novi Sad, Gallery at Cultural Centre of Novi Sad
 Belgrade, Bojan Stupica Club
- 1987 Novo Sarajevo, Roman Petrović Gallery
 Split, Art salon
- 1988 Novi Sad, Contemporary Fine Arts Gallery
- 1989 Subotica, Likovni susret Gallery
- 1990 Freiberg, City Hall
 Neuhausen, City Gallery
- 1991 Nürnberg, Vine and Graphic Art Gallery
 Novi Sad, Gallery at Cultural Centre of Novi Sad

Предсказиње (2006) гваш и
 пастел на хартији

Prophecy (2006) gouache
 and pastel on paper

- 1995 Belgrade, Gallery at Association of Fine Artists of Serbia
- 1997 Sremski Karlovci, Gallery at Karlovci Art Workshop
Zrenjanin, Contemporary Gallery
- 1998 Belgrade, Museum of Contemporary Art Salon
- 2002 Novi Sad, gallery at Serbian Academy of Sciences and Arts department
- 2002 Novi Sad, Bel Art Gallery
- 2004 Novi Sad, Most Gallery, Institute for Culture of Vojvodina
- 2008 Novi Sad, Gallery at Serbian Academy of Sciences and Arts department
Novi Sad, Museum of Vojvodina
- 2011 Novi Sad, Gallery of fine arts, gift collection by Rajko Mamuzić
- 2013 Novi Sad, Matica Srpska Gallery
Novi Sad, Most Gallery, Institute for Culture of Vojvodina

Мртви капетан (2006)
гваш на хартији

Dead Captain (2006)
gouache on paper

Collective Exhibitions Abroad

- 1973 Bratislava (Slovakia), Slovak National Gallery, *Contemporary Art of Vojvodina*
1975 Miskolc (Hungary), Miskolc Gallery, *Yugoslavian Graphic Art*
1977 Włocławek (Poland), *Fine Arts of Novi Sad*
1978 Rosenheim (Germany), City Gallery, *Artists of Vojvodina*
1985 Norwich (Great Britain), Castle Museum, *Form and Line*
1986 Ankara (Turkey), *1st International Art Biennial Asia-Europe*
1990 Washington (USA), *Yugoslavian Graphic Art*
2002 Miskolc (Hungary), Miskolc Gallery, *21st Domestic and International Biennial Exhibition of Graphic Arts*

Варадински ентеријер (2006)
гваш и пастел на хартији

Petrovaradin's Interior (2006)
gouache and pastel on paper

References

- Bužančić, Vlado, *Petar Ćurčić, Emir Dragulj, Fadil Vejzović, Petar Waldegg*, katalog izložbe, Centar za kulturu, Zagreb, Galerija „Spektar“, Novi Zagreb 1986.
- Дуранци, Бела, „Начин да се осети једна стварност“, *Анали Оіранка САНУ у Новом Саду*, бр. 4, Нови Сад 2008, 59–62.
- Ignjatović, Mile, *Petar Ćurčić: grafike: katalog izložbe*, Muzej Vojvodine, Novi Sad 2008.
- Игњатовић, Миле, „Графика као ликовна фиксација феномена живљења“, *Раг Музеја Војводине*, бр. 51, Нови Сад 2009, 371–373.
- Јованов, Ана, *Петар Турчић: цртежи*, каталог изложбе, Галерија ликовне уметности поклон збирка Рајка Мамузића, Нови Сад 2011.
- Jovanov, Ana, „Skrivena stvarnost i lična istorija: prikaz izložbe Petra Ćurčića u Galeriji likovne umetnosti poklon zbirci Rajka Mamuzića u Novom Sadu“, *Nova misao: časopis za savremenu kulturu Vojvodine*, br. 13, Novi Sad 2011, 77.
- Jovanov, Ana, „Skrivena stvarnost i lična istorija: crteži Petra Ćurčića“, *Polja: list za kulturu i umetnost*, god. 56, br. 471, Novi Sad 2011, 233–236.
- Jovanov, Ana, „Razgovor sa umetnikom: Petar Ćurčić“, *Polja: list za kulturu i umetnost*, god. 56, br. 471, Novi Sad 2011, 237–240.
- Палковљевић, Тијана (ур.), *Поклон-збирка Петра Турчића*, каталог изложбе, Галерија Матице српске, Нови Сад 2013.
- Petar Ćurčić: crteži*, katalog izložbe, Galerija Doma omladine, Beograd 1985.
- Petar Ćurčić: slike*, katalog izložbe, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad 1988.
- Петар Турчић: слике и графике*, каталог изложбе, Цесла, Нови Сад 1996.
- Петар Турчић*, каталог изложбе, Српска академија наука и уметности – Огранак, Нови Сад 2001.
- Petar Ćurčić: crteži*, katalog izložbe, Galerija „Bel art“, Novi Sad, 2004.
- Петар Турчић: слике*, каталог изложбе, Српска академија наука и уметности – Огранак, Нови Сад, 2008.
- Sanader, Slobodan, Ivanović, Ljiljana, *Kiš Julijana: skulpture. Petar Ćurčić: crteži*, katalog izložbe, Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad 1969.

Сликарска колонија Нафџаџас '97, Бечићи, каталог изложбе, НИС–Нафтагас, Нови Сад 1997.

Stepanov, Sava, *Potreba za slikom*, katalog izložbe, Savremena galerija Centra za kulturu „Olga Petrov“, Pančevo 1988.

Tolnai, Oto, *Petar Ćurčić: grafike*, katalog izložbe, Galerija Doma omladine, Beograd 1977.

Tolnai, Oto, „Ćurčićevo slikarstvo“, *Polja: list za kulturu i umetnost*, god. 35, br. 361, Нови Сад 1989, 112.

Ђурчић, Петар, „Тринаест фрагмената о практикуму цртања (једно субјективно мишљење)“, *Ђурчић: црџежи*, каталог изложбе, Ликовни салон Трибине младих, Нови Сад 1982.

Команданџ сџраже (2006) гваш на хартији

Commander of the Guard (2006) gouache on paper

PETAR ĆURČIĆ

Fragments on Drawing and Painting²

Fragment 1

I will begin with a text written for a drawing exhibition in May 1982. It included this sentence: ‘An artist who draws chooses his or her own field of work.’ At that time it seemed that way. Now I would have to change it, because I am not sure that it is quite like that. What happens if he is not the one who chooses, but is chosen by the field of work which is not yet in his possession?

Prior to continuing this train of thoughts a warning should be provided about the two interesting approaches in creation of artifacts. The first is about the Forebeing of a drawing. Pythagoreans claimed that music is cosmic entity. In our time Igor Stravinsky wrote about the music being as a cosmic constellation which is independent of a human being.

In our time, also, in the observations by Italian metaphysical painters, there are many similar ideas when a painting is concerned. Giorgio de Chirico dreams of landscape of the tertiary period and lures them into his paintings. Painting belongs to the realm of the other side just like music. In the book *Sheet Music* (by Radović, Lazarević, Đurić) published here, it is stated that music can exist even if there is no one to enjoy it. Music is *opus absolutum*.

2 Previously published in: *Gift – collection by Petar Ćurčić* (edit. Palkovljević, T.), exhibition catalogue, Matica Srpska Gallery, Novi Sad 2013, 62 – 66.

Fragment 2

Here is the second approach when it comes to painting only. We will try to provide you with an answer to a very complex question. In particular, what is a painter within a painter?

Again we would like to turn to Forebeing, the beginnings of time. A painter, gifted with the talent and special skills by the creator, who has his own place in the cultural life of a society.

However, what is that thing in such a person, which makes him tense, the internal pressure which leads him into the adventure called painting. Of course, here we are talking about true creators.

By using a purely imaginary projection we will try to present that foundation of a human being marked with creative potentials. Imagine a space in that imaginary projection, hollow space in which

Варадински Свети Ђорђе (2007) гваш и креда на хартији

St. George of Petrovaradin (2007) gouache and chalk on paper

all the impulses of the surrounding world gather. Various recollections, perceptions and illusions, what observes, watches and imagines.

All these are phantoms that swirl in clusters around that hollow space in an unspeakably chaotic manner. Some of those phantoms represent weak, superficial impressions, some are disturbingly deep, forever lasting. Some disappear rapidly, others cannot be discarded. Those drive a painter to creation. Still, they cannot be specified with a sense. As mystical knowledge is in its essence without a form (see encyclopedia Marie-Madeleine Davy, *Mysticism*), as is the drive to draw or paint unmarked by features which could be perceived by senses. Possibly just an illusion, a hallucination as quick as a flash.

Сйоменик на Дунаву (2007) гваш и пастел на хартији

Monument by the Danube (2007) gouache and pastel on paper

Коњаници у шанцу (2007) гваш и пастел на хартији

Horsemen in the Moat (2007) gouache and pastel on paper

Fragment 3

What would a painter in all this be, besides being conditionally defined as dark hollow space in our imaginary assumption. We could say that a painter is just a clearly focused attention, energy directed towards the possibility of grasping the illusion – phantom, the vagueness which suggests a painting. His pursuit, his entrapment of senses – image, sound, word – so is painting or composing a type of hunting diary. For those who are exceptionally gifted, those gifted with a genius by the creator, it can be a very quick and easy process.

In those whose gift is differently structured it can often be a very difficult and painful process. So can the fixation of illusion into the world of senses, become a form of terror, a form of absolute conditioning which we call art. We witness various agonizing wonderments and effort even in great creations.

Fragment 4

Let us turn back to drawing and painting. How to discover, feel that a phantom, illusion, is finally irrevocably entered the realm of visible?

It happens when a painter feels that the thing he is doing has become alive in a way, that what is on the paper or canvas has received its own energy drive. That what is in nature and specific abilities of a hand and eye is finally put in a creative game. Ultimately, that the tormenting drive-pulling from the unconscious is finished.

Is it appropriate to talk about the style, movement, what the artists wanted to express? If it is derived from a painter – the hollow, in its very essence of drawing and painting, then it is certainly close to being true that a painter is just a medium. It seems quite problematic to ask what he would be as some ‘ego’, as ‘I’.

Fragment 5

What an artifact says, represents or means most frequently seems like a speech of a drunk priestess in Delphi.

The true content of a painting or music? Oftentimes it is a stutter through earthly evaporations from the mouth of an intoxicated Delphic priestess. It is often transparent in numerous writings and thoughts about art.

What do really those Hegelian drummers of the future and death of art really write about? Is the ultimate effect of such drum rolling that such philosophy of art became a comfortable standstill, verbal competition of bright ideas, art philosophy? Someone has written – there is either no philosophy there, or there is no art.

1716 (2007) гваш, пастел
и оловка на хартији

1716 (2007) gouache,
pastel and pencil on paper

Два Текелије (2007) гваш на хартији

Two Tekelijas (2007) gouache on paper

Fragment 6

For this elaboration it is important to draw attention to the famous paradox of Zeno, a philosopher of Eleatic School and teacher of Parmenides, about the race between Achilles and the Tortoise.

Zeno claimed and proved that the Tortoise is faster than Achilles. Without going deeper into the evidence Zeno provided, or the opinion of Bertrand Russell who discredited him easily by using logic and mathematical knowledge, we completely and without a doubt take side of Zeno's perception of the world of metaphysics. Furthermore, he suggests a feeling of time which is very close to these ideas.

Achilles' race has its beginning and ending. The goal is definite end. The Tortoise's race – walk is perceived as indication of circular nature of time. The role of Achilles here is close to those beliefs of religion interpreters who claim that monotheistic religions have time like a straight line. The beginning and end. Christianity teaches about the end of time, when the Last Judgment takes place.

Судац Авакумовић (2007)
гваш и пастел на хартији

Judge Avakumović (2007)
gouache and pastel on paper

In March 1994 Radio Belgrade 3 broadcast this text by Mikhail Epstein, about art – the avant-garde is closest to the monotheistic signs – to go through this world, exhaust its forms, go beyond the limits of perceptible world at any cost. And then comes glorious encounter of real, perceptible and the apocalypse, Last Judgment. Because avant-garde is the state of waiting for the end. It is the aesthetic of end.

Eastern perception of the world (India, the Far East) sees time as something which is circular, it comes in and goes back.

Even in the Biblical Books of Prophecy, in the Old Testament written three centuries before Christ, there are several paragraphs about how there is nothing new under the sun, what was will be again, what is gone will return.

Six centuries before Christ, Plato says that time is a moving image of eternity. It is to be seen how this story is similar to our topic.

Мр̂ви оберш̂ер (2007)
гваш и пастел на хартији

Dead Senior Captain (2007)
gouache and pastel on paper

Небески ѿрубач (2007) гваш и пастел на хартији

Heavenly Trumpeter (2007) gouache and pastel on paper

Fragment 7

More than in the previous fragments, there is something that should be told about art, i.e. about previous references about time. Because what we listen to in music or look in a painting is what human beings from recent, not so recent even very distant, almost-impossible-to-perceive past have left within various artifacts. It makes the very essence of their spiritual existence. It is the energy which constantly emits.

The word spiritual is mentioned, even though nowadays, when everything is descending, everything is in entropy, in technological hysteria, it is risky to talk about spirituality, especially in modern and postmodern art, and not to give the impression of a provincial priest.

Here are several more remarks about art, I fear their possible interpretations in today's world, because I frequently feel the presence of terrifying empty requisites.

That word is becoming a more and more watered phoneme which blends into the noise and clamor of analyses and verbal remarks. One acceptable sentence to define art could be heard on the radio: *Reflection, like in clean mirror, untainted by the grime of time...*

Finally one more thing: art is preventing an illusion from disappearing into darkness.

Fragment 8

I read this sentence by coincidence in *Poltitika* from 30th August 2008: *Don't tell me the plot, I don't want to know! I just play an episode!*

In that great plot called modern art, in that objectified, pragmatic labyrinth, I am a mere hunter of his own phantoms. They sometimes become paintings and drawings.

Petar Ćurčić, painter
5th April 2013

Варадинска карѿа (2007) гваш и пастел на хартији

Petrovaradin's Karma (2007) gouache and pastel on paper

Варадински ентеријер II (2007) гваш и пастел на хартији

Petrovaradin's Interior II (2007) gouache and pastel on paper

Каталог слика и цртежа циклуса Са варадинских райорјинних карайџа

Catalogue of Paintings and Drawings By Petar Ćurčić *From The Varadin's Report Maps Cycle*

Елементи каталошких јединица навођени су следећим редоследом: назив слике, година настанка, техника, димензије у сантиметрима (висина / ширина), сигнатура, инвентарни број, порекло.

1. *Te Deum 8. авјусџа 1716* (1998–2012)
Уље на платну, 80 x 100 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 998 – 012; Д. Д. Д.:
TE DEUM 8. VIII 1716.
ЗГ–1243
Поклон аутора (2013)
2. *15. авјусџа 1716.* (1999–2011)
Уље на платну, 80 x 100 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 1999–2011.
ЗГ–1242
Поклон аутора (2013)
3. *Савојски у најаду* (2006)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2006.
ЗГ–1258
Поклон аутора (2013)
4. *Варадински џурџач* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1246
Поклон аутора (2013)

Catalogue entries are by the following order: name of painting, year of creation, technique, dimensions in cm (height, width), signature, inventory number, origin.

1. *Te Deum on 8th August 1716* (1998–2012)
oil on canvas, 80x100 cm
sig: d.l.c.: Ćurčić 998–012; d.r.l.: TE DEUM 8.
VIII 1716.
ZG–1243
Gift by author (2013)
2. *15th August 1716* (1999–2011)
oil on canvas, 80x100 cm
sig: d.l.c.: Ćurčić 1999–2011
ZG–1242
Gift by author (2013)
3. *Prince of Savoy in Attack* (2006)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2006
ZG–1258
Gift by author (2013)
4. *Petrovaradin Trumpeter* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1246
Gift by author (2013)

Варадински ентеријер III (2007) угаљ, гваш и пастел на хартији

Petrovaradin's Interior III (2007) coal, gouache and pastel on paper

Небески шрубач II (2008) угаљ и бајц на хартији

Heavenly Trumpeter II (2008) coal and stain on paper

5. *Командант сѣраже* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1247
Поклон аутора (2013)
 6. *Оберкайеџан Сава Николић* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1249
Поклон аутора (2013)
 7. *Хаднађ Синесије Живковић* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1251
Поклон аутора (2013)
 8. *Уснули лајџананџ Радич* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1252
Поклон аутора (2013)
 9. *Два оберкайеџана* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 009.
ЗГ–1253
Поклон аутора (2013)
 10. *Труба у њоноћ* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1254
Поклон аутора (2013)
 11. *Кайеџан Јанош Шоман* (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: Ђурчић 2009.; Д. С. Л.: *Emelshofen*
и џанси.
ЗГ–1255
Поклон аутора (2013)
5. *Commander of the Guard* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1247
Gift by author (2013)
 6. *Senior Captain Sava Nikolić* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.l.c.: Ćurčić 2009
ZG–1249
Gift by author (2013)
 7. *Lieutenant Sinesije Živković* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1251
Gift by author (2013)
 8. *Lieutenant Radič Asleep* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1252
Gift by author (2013)
 9. *Two Senior Captains* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1253
Gift by author (2013)
 10. *Trumpet at Midnight* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1254
Gift by author (2013)
 11. *Captain Janoš Šoman* (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009; d.m.l.: *Emelshofen*
in moat
ZG–1255
Gift by author (2013)

12. <i>Варадински Св. Ђорђе</i> (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 5.4.010.
ЗГ–1256
Поклон аутора (2013)	12. <i>St. George of Petrovaradin</i> (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 5.4.010.
ZG–1256
Gift by author (2013)
13. <i>Два Текелије</i> (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1259
Поклон аутора (2013)	13. <i>Two Tekelijas</i> (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.l.c.: Ćurčić 2009
ZG–1259
Gift by author (2013)
14. <i>Два ритмајстера</i> (2009)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1263
Поклон аутора (2013)	14. <i>Two Rittmeisters</i> (2009)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1263
Gift by author (2013)
15. <i>Тобџија</i> (2009–2011)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2009–11.
ЗГ–1260
Поклон аутора (2013)	15. <i>Cannoneer</i> (2009–2011)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.l.c.: Ćurčić 2009–11
ZG–1260
Gift by author (2013)
16. <i>Оберштер Никола Сеџединац у шанцу</i> (2010)
Уље на платну, 70 x 100 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2010.
ЗГ–1244
Поклон аутора (2013)	16. <i>Senior Captain Nikola Segedinac in the Moat</i> (2010)
oil on canvas, 70x100 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2010
ZG–1244
Gift by author (2013)
17. <i>Лајтинант Никола Чаркаџија са музиком</i> (2010)
Уље на платну, 70 x 100 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2010.
ЗГ–1245
Поклон аутора (2013)	17. <i>Lieutenant Nikola Ćarkadžija with Musicians</i> (2010)
oil on canvas, 70x100 cm
sig: d.l.c.: Ćurčić 2010
ZG–1245
Gift by author (2013)
18. <i>Велики џуруџач</i> (2010)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2010.
ЗГ–1264
Поклон аутора (2013)	18. <i>Great Trumpeter</i> (2010)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2010
ZG–1264
Gift by author (2013)

Мрѝви кайейан II (2008) угаљ на хартији

Dead Captain II (2008) coal on paper

Тоїццїја (2009) гваш и пастел на хартији

Cannoneer (2009) gouache and pastel on paper

19. *Судац Јован Авакумовић у шанцу* (2011)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2009.
ЗГ–1250
Поклон аутора (2013)
20. *Мртви генерал* (2011)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. с. ћ.: Ђурчић 011.
ЗГ–1265
Поклон аутора (2013)
21. *Варадински ентеријер* (2011)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 011.
ЗГ–1262
Поклон аутора (2013)
22. *Варадински ентеријер II* (2011)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 011.
ЗГ–1266
Поклон аутора (2013)
23. *Варадински Св. Ђорђе II* (2011)
Уље на платну, 70 x 80 цм
Сигн. д. с. л.: *Varadinski Sv. Đorđe*; д. д. ћ.:
Ђурчић 2009.
ЗГ–1267
Поклон аутора (2013)
24. *Упокојени Синесије Живковић* (2012)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. д. ћ.: Ђурчић 2012.
ЗГ–1248
Поклон аутора (2013)

19. *Judge Jovan Avakumović in the Moat* (2011)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2009
ZG–1250
Gift by author (2013)
20. *Dead General* (2011)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.m.c.: Ćurčić 011
ZG–1266
Gift by author (2013)
21. *Petrovaradin's Interior* (2011)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 011
ZG–1262
Gift by author (2013)
22. *Petrovaradin's Interior II* (2011)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 011
ZG–1266
Gift by author (2013)
23. *St. George of Petrovaradin II* (2011)
oil on canvas, 70x80 cm
sig: d.m.l.: *Varadinski Sv. Đorđe*; d.r.c.:
Ćurčić 2009
ZG–1267
Gift by author (2013)
24. *Deceased Sinesije Živković* (2012)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.r.c.: Ćurčić 2012
ZG–1248
Gift by author (2013)

<p>25. <i>Реквијем за кайџмана Емануила Рашљака</i> (2012)
Уље на платну, 80 x 100 цм
Сигн. д. л. л.: <i>Rekvijem za Kapetana Emanuila Rašljaka</i>; д. д. ћ.: <i>Ђурчић 2012</i>.
ЗГ–1241
Поклон аутора (2013)</p>	<p>25. <i>Requiem for Captain Emanuil Rašljak</i> (2012)
oil on canvas, 80x100 cm
sig: d.l.l.: <i>Requiem for Captain Emanuil Rašljak</i>;
d.r.c.: <i>Ćurčić 2012</i>
ZG–1241
Gift by author (2013)</p>
<p>26. <i>Реквијем за Ференца Рајхла</i> (2012)
Уље на платну, 60 x 80 цм
Сигн. д. л. ћ.: <i>Ђурчић 12</i>.
ЗГ–1257
Поклон аутора (2013)</p>	<p>26. <i>Requiem for Ferenc Rajhl</i> (2012)
oil on canvas, 60x80 cm
sig: d.l.c.: <i>Ćurčić 12</i>
ZG–1257
Gift by author (2013)</p>
<p>27. <i>Савојски у шанцу</i> (2012)
Уље на платну, 100 x 120 цм
Сигн. д. д. ћ.: <i>Ђурчић 012</i>.
ЗГ–1239
Поклон аутора (2013)</p>	<p>27. <i>Prince of Savoy in the Moat</i> (2012)
oil on canvas, 100x120 cm
sig: d.r.c.: <i>Ćurčić 012</i>
ZG–1239
Gift by author (2013)</p>
<p>28. <i>Граничар</i> (2013)
Уље на платну, 80 x 100 цм
Сигн. д. д. ћ.: <i>Ђурчић 013</i>.
ЗГ–1240
Поклон аутора (2013)</p>	<p>28. <i>Border Guard</i> (2013)
oil on canvas, 80x100 cm
sig: d.r.c.: <i>Ćurčić 013</i>
ZG–1240
Gift by author (2013)</p>
<p>29. <i>Тарок за Јована Текелију</i> (2013)
Уље на платну, 70 x 50,5 цм
Сигн. д. с. ћ.: <i>Ђурчић 013</i>; д. д. ћ.: <i>Ђурчић 013</i>.
ЗГ–1261
Поклон аутора (2013)</p>	<p>29. <i>Tarot for Jovan Tekelija</i> (2013)
oil on canvas, 70x50.5 cm
sig: d.m.c.: <i>Ćurčić 013</i>; d.r.c.: <i>Ćurčić 013</i>
ZG–1261
Gift by author (2013)</p>
<p>30. <i>Предсказање</i> (2006)
Гваш, пастел, хартија, 36 x 50,5 цм
Сигн. д. д. ћ.: <i>ПЂурчић 2006</i>.
ЗГ–1282
Поклон аутора (2014)</p>	<p>30. <i>Prophecy</i> (2006)
gouache and pastel on paper, 36x50.5 cm
sig: d.r.c.: <i>PĆurčić 2006</i>
ZG–1282
Gift by author (2014)</p>

План утврђења (2010) пастел на хартији

Fortification Blueprint (2010) pastel on paper

Реквијем (2011) гваш и пастел на хартији

Requiem (2011) gouache and pastel on paper

<p>31. <i>Мртви кайеџан</i> (2006)
Гваш, хартија, 36 x 50,6 cm
Сигн. д. д. ћ.: ПЂурчић 2006.
ЗГ–1280
Поклон аутора (2014)</p> <p>32. <i>Варадински енџеријер</i> (2006)
Гваш, пастел, хартија, 36 x 50,7 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2006.
ЗГ–1278
Поклон аутора (2014)</p> <p>33. <i>Команданџ сџраже</i> (2006)
Гваш, хартија, 36 x 50,5 cm
Сигн. д. д. ћ.: ПЂурчић 7.11.06.
ЗГ–1285
Поклон аутора (2014)</p> <p>34. <i>Варадински Свеџи Ѓорђе</i> (2007)
Гваш, креда, хартија, 35,5 x 50,3 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2007.
ЗГ–1286
Поклон аутора (2014)</p> <p>35. <i>Сџоменик на Дунаву</i> (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36 x 50,5 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 07.
ЗГ–1279
Поклон аутора (2014)</p> <p>36. <i>Коњаници у шанџу</i> (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36 x 50,6 cm
Сигн. д. д. ћ.: ПЂурчић 007.
ЗГ–1281
Поклон аутора (2014)</p> | <p>31. <i>Dead Captain</i> (2006)
gouache on paper, 36x50.5 cm
sig: d.r.c.: PĆurčić 2006
ZG–1280
Gift by author (2014)</p> <p>32. <i>Petrovaradin's Interior</i> (2006)
gouache and pastel on paper, 36x50.5 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2006
ZG–1278
Gift by author (2014)</p> <p>33. <i>Commander of the Guard</i> (2006)
gouache on paper, 36x50.5 cm
sig: d.r.c.: PĆurčić 7.11.06.
ZG–1285
Gift by author (2014)</p> <p>34. <i>St. George of Petrovaradin</i> (2007)
gouache and chalk on paper, 35.5x50.3 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2007
ZG–1286
Gift by author (2014)</p> <p>35. <i>Monument by the Danube</i> (2007)
gouache and pastel on paper, 36x50.5 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 07
ZG–1279
Gift by author (2014)</p> <p>36. <i>Horsemen in the Moat</i> (2007)
gouache and pastel on paper, 36x50.6 cm
sig: d.r.c.: PĆurčić 007
ZG–1281
Gift by author (2014)</p> |
|---|--|

37. *1716* (2007)
Гваш, пастел, оловка, хартија, 36,6 x 50 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 007*.
ЗГ–1271
Поклон аутора (2014)
38. *Два Текелије* (2007)
Гваш, хартија, 36,6 x 50 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 2.007*.
ЗГ–1274
Поклон аутора (2014)
39. *Судац Авакумовић* (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36,2 x 50,6 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 2007*.
ЗГ–1275
Поклон аутора (2014)
40. *Мрђви оберштер* (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36,2 x 50,6 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 007*.
ЗГ–1276
Поклон аутора (2014)
41. *Небески џирубач* (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36 x 50,7 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 2007*.
ЗГ–1277
Поклон аутора (2014)
42. *Варадинска карџа* (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36,7 x 50,7 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 007*.
ЗГ–1288
Поклон аутора (2014)
43. *Варадински ентеријер II* (2007)
Гваш, пастел, хартија, 36 x 50,5 цм
Сигн. Д. Д. Ђ.: *ПЂурчић 2007*.
ЗГ–1289
Поклон аутора (2014)

37. *1716* (2007)
gouache and pastel, pencil on paper, 36.6x50 cm
sig: d.l.c.: *PĆurčić 007*
ZG–1271
Gift by author (2014)
38. *Two Tekelijas* (2007)
gouache on paper, 36.6x50 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 2007*
ZG–1274
Gift by author (2014)
39. *Judge Avakumović* (2007)
gouache and pastel on paper, 36.2x50.6 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 2007*
ZG–1275
Gift by author (2014)
40. *Dead Senior Captain* (2007)
gouache and pastel on paper, 36.2x50.6 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 007*
ZG–1276
Gift by author (2014)
41. *Heavenly Trumpeter* (2007)
gouache and pastel on paper, 36x50.7 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 2007*
ZG–1277
Gift by author (2014)
42. *Petrovaradin's Karma* (2007)
gouache and pastel on paper, 36.7x50.7 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 007*
ZG–1288
Gift by author (2014)
43. *Petrovaradin's Interior II* (2007)
gouache and pastel on paper, 36x50.5 cm
sig: d.l.c.: *PĆurčić 2007*
ZG–1289
Gift by author (2014)

Емисар (2011) гваш и пастел на хартији

Emissary (2011) gouache and pastel on paper

Оберкайейан С. В. (2012)
угаљ и креда на хартији

Senior Captain S.V. (2012)
coal and chalk on paper

44. *Варадински ентеријер III* (2007)
Угаљ, гваш, пастел, хартија, 35,4 x 50,2 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2007.
ЗГ–1290
Поклон аутора (2014)
45. *Небески љубавач II* (2008)
Угаљ, бајц, хартија, 37,7 x 55,7 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2008.
ЗГ–1283
Поклон аутора (2014)
46. *Мртви капетан II* (2008)
Угаљ, хартија, 37,4 x 55,7 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2008.
ЗГ–1284
Поклон аутора (2014)
47. *Тобџија* (2009)
Гваш, пастел, хартија, 41,5 x 50,3 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2009 – 11.
ЗГ–1270
Поклон аутора (2014)
48. *Рајхл без главе* (2009)
Гваш, хартија, 36 x 50,5 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2009.
ЗГ–1287
Поклон аутора (2014)
49. *План ујврђења* (2010)
Пастел, хартија, 35,5 x 50,2 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2.10.
ЗГ–1291
Поклон аутора (2014)
50. *Реквијем* (2011)
Гваш, пастел, хартија, 36,5 x 50 cm
Сигн. д. л. ћ.: ПЂурчић 2011.
ЗГ–1272
Поклон аутора (2014)
44. *Petrovaradin's Interior III* (2007)
coal, gouache and pastel on paper, 35.4x50.2 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2007
ZG–1290
Gift by author (2014)
45. *Heavenly Trumpeter II* (2008)
coal and stain on paper, 37.7x55.7 cm
sig: d.r.c.: PĆurčić 2008
ZG–1283
Gift by author (2014)
46. *Dead Captain II* (2008)
coal on paper, 37.4x55.7 cm
sig: d.r.c.: PĆurčić 2008
ZG–1284
Gift by author (2014)
47. *Cannoneer* (2009)
gouache and pastel on paper, 41.5x50.3 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2009–11
ZG–1270
Gift by author (2014)
48. *Beheaded Rajhl* (2009)
gouache on paper, 36x50.5 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2009
ZG–1287
Gift by author (2014)
49. *Fortification Blueprint* (2010)
pastel on paper, 35.5x50.2 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2.10.
ZG–1291
Gift by author (2014)
50. *Requiem* (2011)
gouache and pastel on paper, 36.5x50 cm
sig: d.l.c.: PĆurčić 2011
ZG–1272
Gift by author (2014)

51. *Емисар* (2011)
Гваш, пастел, хартија, 36,7 x 50 цм
Сигн. д. л. ћ.: *ПЂурчић 2011.*
ЗГ–1273
Поклон аутора (2014)
52. *Оберкајетан С. В.* (2012)
Угаљ, креда, хартија, 50 x 33,2 цм
Сигн. д. л. ћ.: *ПЂурчић 012.*
ЗГ–1268
Поклон аутора (2014)
53. *Два оберкајетана* (2012)
Угаљ, креда, хартија, 32,5 x 50,3 цм
Сигн. д. л. ћ.: *ПЂурчић 2012.*
ЗГ–1269
Поклон аутора (2014)

Скраћенице

- д. л. л. доле, десно, латиница
д. л. ћ. доле, десно, ћирилица
д. л. л. доле, лево, латиница
д. л. ћ. доле, лево, ћирилица
д. с. л. доле, средина, латиница
д. с. ћ. доле, средина, ћирилица
сигн. сигнатура

51. *Emissary* (2011)
gouache and pastel on paper, 36.7x50 cm
sig: d.l.c.: *PĆurčić 2011*
ZG–1273
Gift by author (2014)
52. *Senior Captain S.V.* (2012)
coal and chalk on paper, 50x33.2 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 012*
ZG–1268
Gift by author (2014)
53. *Two Senior Captains* (2012)
coal and chalk on paper, 32.5x50.3 cm
sig: d.r.c.: *PĆurčić 2012*
ZG–1269
Gift by author (2014)

Abbreviations:

- d.r.l. down, right, Latin
d.r.c. down, right, Cyrillic
d.l.l. down, left, Latin
d.l.c. down, left, Cyrillic
d.m.l. down, middle, Latin
d.m.c. down, middle, Cyrillic
sig signature

Два оберкайейана (2012) угаљ и креда на хартији

Two Senior Captains (2012) coal and chalk on paper

Издавач / Publisher:
Музеј града Новог Сада, Тврђава 4, Петроварадин /
City Museum of Novi Sad, Tvrđava 4, Petrovaradin

Одговорни уредник / Editor in chief:
Масић. Весна Јовичић, директор / MSc Vesna Jović, director

Аутор изложбе и каталога / Author of Exhibition and Catalogue:
Др Јелена Бањац, виши куриор, историјар уметности /
PhD Jelena Banjac, senior curator, art historian

Лектор / Editor:
Бранка Лугоња / Branka Lugonja

Превод / Translation:
Анђелка Понио, Роберт Понио / Anđelka Pongo, Robert Pongo

Фотографија / Photography:
Феђа Киселички / Feđa Kiselički

Припрема и штампа / Prepress & Print:
JP Službeni glasnik, Beograd

Тираж / Circulation 300

Публиковање каталога и реализацију изложбе омогућила је
Управа за културу града Новог Сада /
The catalogue is published and the exhibition
is realised by the Office of Cultural Affairs of Novi Sad.

ISBN 978-86-7637-078-8

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75 . 071 . 1 : 929 Ćurčić P . (083 . 824)

74 . 071 . 1 : 929 Ćurčić P . (083 . 824)

БАЊАЦ, Јелена

Са варадинских рапортних карата : Петар Ћурчић : фрагменти о цртању и сликању = From Varadin's report maps:
Petar Ćurčić : Fragments of drawings and paintings / [аутор изложбе и каталога Јелена Бањац ; фотографије Феђа
Киселички] . – Нови Сад : Музеј града Новог Сада , 2014 (Beograd : Službeni glasnik) . – [80] стр. : илустр. ; 22 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. – Биографски подаци о уметнику . – Тираж 300 .

ISBN 978-86-7637-078-8

а) Ћурчић , Петар (1938-) – Сликарство – Изложбени каталози б) Ћурчић , Петар (1938-) – Цртежи – Изложбени
каталози

COBISS.SR-ID 289197575

На корици: *Лајџнант Николa Чаркаџија са музиком* (2010) уље на платну

On the cover: Lieutenant Nikola Čarkadžija with Musicians (2010) oil on canvas